

ENVER LJUBOVIĆ

SENJSKA USKOČKA I PLEMIĆKA OBITELJ KONJIKOVIĆ-COGNICOVICH

Enver Ljubović
V. Čopića 1
HR 53270 Senj
enver.ljubovic@gs.t-com.hr

UDK: 929.6(497.5 Senj)
929 Konjiković-Cognicovich, obitelj
Pregledni članak
Ur.: 2010-11-28

U prilogu autor opisuju znamenitu senjsku uskočku i plemićku obitelj koja je gradu Senju dala nekoliko iskusnih časnika, sudaca i crkvenih velikodostojnika. Sudjelovali su u javnom i političkom životu grada Senja i stekli veliki ugled kao jedna od najistaknutijih aristokratskih obitelji habsburških zemalja.

U jezikoslovnom smislu prezime dolazi od riječi konjik, tj. konjanik u krajiškoj vojsci, a prezime u povijesnim dokumentima dolazi u oblicima Konjiković, Kognicovich i Cognicovich.

Plemstvo i grb dodijelio je austrijski kralj Leopold I. u Beču 6. siječnja 1682. godine uglednom kanoniku senjskog kaptola Stjepanu Konjikoviću te njegovu bratu Jurju i nećaku Ivanu.

U popisu stalne vojne posade tvrđave Nehaj 1698. godine spominju se Mihael (Miko) i Andrija (Jandre) Konjiković. Mihael (Miko) bio je 1720. godine upisan u gradski patricijat Senja, a 1742. godine ugledni Senjanin Juraj Konjiković također je dobio plemstvo grada Senja.

Franjo Vinko pl. Konjiković, hrvatski i ugarski plemić, senjski patricij i kapetan austrijske vojske, dobio je 1772. godine papinsko plemstvo od pape Klementa XV.

Današnji posljednji muški potomak ove obitelji Đorđe Konjiković koji živi u Parizu vodi podrijetlo od uglednog senjskog trgovca Antuna pl. Konjikovića koji je rođen 1809. godine, a umro 1852. godine u Senju. Imao je sina Ivana koji je završio pravni fakultet u Beču te je bio sudac i predsjednik suda u Gospiću.

Ključne riječi: plemićka obitelj, Konjiković-Cognicovich, grbovi

Sl. 1. Grb plemićke obitelji Konjiković-Cognicovich.

ŠTIT¹: U plavome štitu crno orlovo krilo iza kojega u crveno obučena desnica drži sablju; u polju iznad zlatna šesterokraka zvijezda, ispod srebrni polumjesec.

NAKIT: Iznad štita na okrunjenoj kacigi stoji crni orao spreman za let.

PLAŠT: Zlatno – crn i srebrno – plav.

Potvrdu o dodjeli plemstva i grba, tj. grbovnicu ili plemićki list dodijelio je austrijski kralj Leopold I. u Beču 6. siječnja 1682. godine kanoniku senjskoga Kaptola Stjepanu Cognicovichu (Konjikoviću) te njegovu bratu Jurju i nećaku Ivanu.²

U jezikoslovnom smislu prezime dolazi od riječi konjik ili konik, tj. konjanik u krajiškoj austrijskoj vojsci u kojoj su Konjikovići služili kao iskusni krajiški časnici.

U dokumentu iz 1698. godine kao vojnici vojne posade tvrđave Nehaj spominju se Miko i Jandre Konjiković (Cognicovich), a u vezi s bunom protiv obitelji Vukasović, koji su pogazili slaboštine grada Senja i ugrozili gradska prava građana Senja.³

Danas u Senju ne žive potomci ove obitelji.

¹ I. BOJNIČIĆ, 1999, 92, T. 65; M. MAGDIĆ, 1885, 160-224; E. LJUBOVIĆ, 1998, 94; E. LJUBOVIĆ, 2007, 289.

² Nekoliko dokumenata o pojedinim članovima obitelji Konjiković, a ponajviše o senjskom kanoniku Grguru Konjikoviću danas se nalazi u posjedu Gradskog muzeja u Senju. Dokumente je Gradskom muzeju 1972. godine predala gospođa Stjepaulia Nada Poletti Kopešić-Konjiković iz Zagreba.

³ R. LOPAŠIĆ, 1899; 1: 12; 16-220; M. MAGDIĆ, 1877, 48.

Mihael ili Miko Konjiković (Cognikovich) bio je 25. studenoga 1720. godine po jednom Protokolu senjskih građana upisan u građane grada Senja⁴.

Antonio Cognicovich (Konjiković) dobio je 10. studenoga 1742. godine za zasluge i revnosnu službu, kao ugledni Senjanin, plemstvo grada Senja, a time je bio uveden u gradski patricijat.⁵

Original grbovnice s poveljom o dodjeli plemstva i grba nalazio se kod sudbenog vijećnika i kotarskog savjetnika Konjikovića u Gospiću.

Franjo Vinko Konjiković (Franciscus Vicentius de Cognicovich), hrvatski i ugarski plemić, senjski patricij te kapetan austrijske vojske dobio je 1772. godine viteški naslov i titulu grofa Sv. Palatiuma i Lateranskog dvora, odnosno papinsko plemstvo od pape Klementa XV.

Bio je jedan od rijetkih hrvatskih i ugarskih plemića koji je dobio papinsko plemstvo koje se rijetko dodjeljivalo.

Sl. 2. Povelja pape Klementa XV. iz 1772. godine o dodjeli viteškog naslova i titule grofa Sv. Palatiuma i Lateranskog dvora Franji Vinku Konjikoviću (Franciscusu Vicentiusu de Cognicovichu), plemiću Kraljevine Ugarske i Hrvatske, senjskom patriciju i austrijskom carskom kapetanu.⁶

⁴ M. MAGDIĆ, 1885. 17, 50; E. LJUBOVIĆ, 2001, 103-104.

⁵ S. PAVIČIĆ, 1962, 283; E. LJUBOVIĆ, 2003, 147.

⁶ Ovaj dokument ustupila mi je za objavu gospoda Emilija Konjiković-Kosanović iz Beograda pa joj iskreno zahvaljujem na ustupljenom prilogu.

Konjikovići ili Cognicovichi bili su poznata senjska plemićka obitelj koja se u povijesnim izvorima spominje i pod imenom Konjik, a gradu Senju i šire dali su nekoliko iskusnih časnika austrijske vojske i svećenika.

Sudjelovali su u javnom i političkom životu kao ugledni patriciji grada Senja i stekli veliki ugled među najutjecajnijim aristokratskim obiteljima habsburških zemalja i obrazovanošću i nazočnošću u najvišim vojnim i crkvenim krugovima.⁷

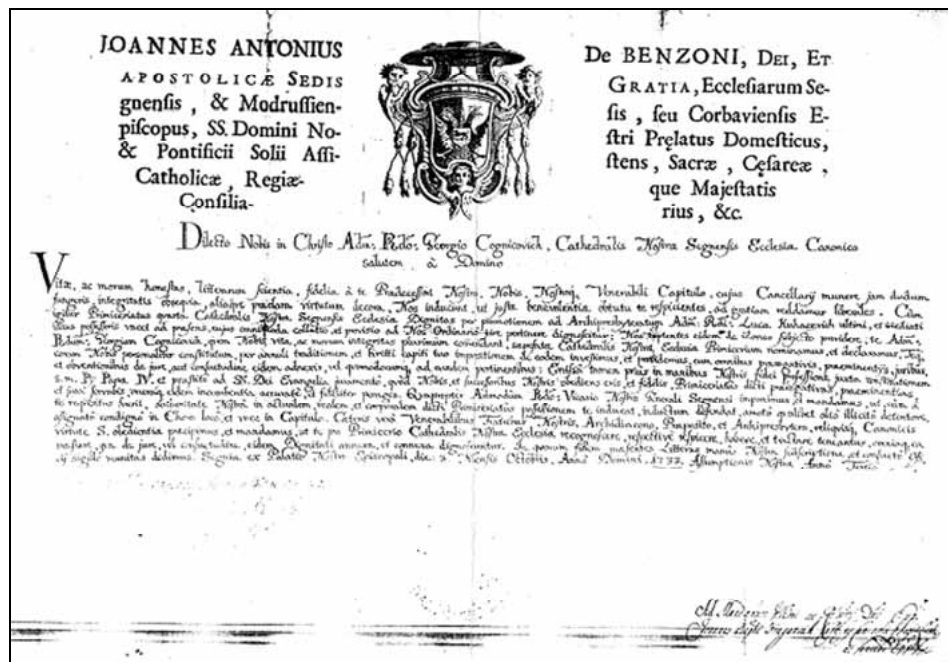
Dobrim gospodarenjem i ženidbenim vezama dobili su mnoga imanja u Lici, a ubrajamo ih u senjske obitelji koje su naselile Liku. Danas Konjikovića nema – ni u Senju ni na prostoru Like, Gacke i Krbave. Neki od potomaka ove slavne senjske uskočke plemićke obitelji danas žive u Parizu i Beogradu.

Sl. 3. Portret senjskog patricija Matije pl. Konjikovića iz 1760. godine.⁸

⁷ P. TIJAN, 1931, 36.

⁸ Ovaj portret ulje na platnu, visina 80,5 cm i širina 62, 5 cm s plemićkim grbom Konjikovića nalazio se na tvrđavi Nehaj do Drugog svjetskog rata, a danas se ne zna gdje se nalazi.

Sl. 4. Dokument senjsko-modruškog biskupa Ivana Antonia Benzona o proglašenju Grgura pl. Konjikovića senjskim kanonikom.

Grgur, Juraj i Stjepan (Vuk) Konjiković bili su župnici kapelani u Brinju i Kompolju.⁹ Grgur je kasnije postao i poznati senjski kanonik. Završio je "Colegium Illyricum", tj. Odgojni zavod za svećenike Hrvate u Loretu gdje je došao 1713. godine, a spominje se da je 1717. godine bio i student retorike i filozofije toga Zavoda.¹⁰

Vuk pl. Konjiković bio je od 1707. do 1708. godine svećenik u Gornjem Kosinju, a Andrija Konjiković (1803.-1874.), studirao Bogosloviju u Senju od 1824. do 1827., a bio je svećenik u Zavalju kod Bihaća od 1830. do 1831. godine te u Ličkom Lešću i Kompolju.¹¹

Anton pl. Konjiković od koga vode podrijetlo današnji Konjikovići, rođen je 1. srpnja 1809. godine u Senju, a umro je 14. listopada 1852. u

⁹ Biografske podatke o Konjikovićima dobio sam od gospođe Emilije Konjiković-Kosanović iz Beograda, potomka ove senjske uskočke i plemićke obitelji, pa joj se ovom prigodom od srca zahvaljujem.

¹⁰ M. BOGOVIĆ, 1999, 14.

¹¹ M. BOGOVIĆ, 1999, 55.

Senju. Cijeli život je živio i djelovao u Senju, gdje je bio ugledni i utjecajni građanin senjski. Godine 1846. oženio se Margaretom Hrabrić, rođenom 13. ožujka 1812. godine, a umrla je 1866. godine u Ličkom Lešću. Bio je poznati senjski trgovac te je imao dvoje djece, Ivana r. 30. prosinca 1849. godine i Julijanu, r. 20. lipnja 1850. godine.

Njegov sin Ivan Konjiković odrastao je i školovao se u Senju, a studirao je pravo u Beču, a nakon završetka studija dobio državnu službu na sudu u Gospiću. Bio je predsjednik suda u Gospiću od 1877. godine, a oženjen je bio Marijom Žagar, kćerkom poručnika austrijske vojske Jakova Babića i Katarine, čija su dva brata bili austrijski baruni. Jedan od njezine braće Stjepan bio je austrijski feldmaršal, a oženjen je bio Marijom pl. Kukuljević. U braku s Marijom imao je šestoro djece:

1. Đuro (Juraj, Georg), r. 1. svibnja 1878. godine u Perušiću, a kumovi na krštenju bili su Toma pl. Drašković i njegova supruga Emilija (djed današnjih izravnih potomaka koji žive s obiteljima u Parizu i Beogradu);

2. Zora, udana za pl. Rukavinu u Trnovcu u Lici;

3. Katja, udana Adžija, majka poznatog ubijenog zagrebačkog skojevca dr. Božidara Adžije;

4. Jela, udana Franjetić, imala je kćerku Dunju;

5. Mica, udana Lisac;

6. Stjepan, sudac u Gospiću, a živio je u obiteljskoj kući koju je naslijedio od oca Ivana Konjikovića; imao je sina Ivana također sudca u Gospiću. Ivanova supruga Marija rano je umrla te se sudac Ivan oženio njezinom sestrom Emilijom, a u braku su dobili kćer Stefaniju koja je bila udana u Zagrebu.

U austrijsko-madžarskom državnom priručniku¹² stoji podatak da je Stjepan pl. Konjiković bio gerichtsjungen (mlađi sudac) Vrhovnog suda u Sarajevu.

Najstariji sin Ivana i Marije Žagar Đuro (Juraj) poslije mature koju je završio privatno u Gospiću (prema podatcima iz Theresianuma) odlazi 1896. godine u Bečko Novo Mesto (Wiener Neustadt) u Kadettenschule (Kadetsku školu). Nakon završene kadetske škole upisao se 18. kolovoza 1899. godine u Theresianum, tj. Višu vojnu akademiju i odmah nakon upisa unaprijeđen je u čin lajtnanta (leutnant). Vojnu akademiju je završio 2. prosinca 1901. godine i dobio vojnički čin oberlajtnanta (oberleutnanta).

Odlikovan je austrijskim Jubilarnim vojnim križem 2. prosinca 1908. godine, a 7. veljače dobio je premještaj u vojnu postrojbu Infanterieregiment broj 3. u Budimpeštu.

¹² Österreich-ungarisches Hof-und Staatsbuch, Wien 1916, 320.

Iz vojne knjige popisa ženika¹³ saznajemo da se 19. kolovoza 1909. godine oženio bogatom plemkinjom Elisabethom Elsom von Kozmitz "von Repuschnitz", odnosno "od Repušnice" koja je pripadala bukovinsko-rumunjskom plemstvu. Đuro (Juraj) pl. Konjiković umro je 1916. godine u Budimpešti, gdje je i pokopan.

Imao je dvoje djece: Mariu Suzanne, r. 1910., udanu Graf koja je živjela u Milanu, a umrla je 2000. godine te sina Vincenta (Vinka) Franju, r. 7. rujna 1911. godine u Sisku. Vinko je završio 1936. godine Kraljevsku pilotsku školu u Croydonu u Engleskoj, a oženjen je bio pravnicom Vidosavom Maksimović. U braku se rodilo dvoje djece, Đorđe. r. 1940. i Emilija, r. 1942., udana Kosanović. Ubijen je za vrijeme Drugog svjetskog rata u konclogoru Banjica u Beogradu 1943. godine.

Đorđe je posljednji muški potomak ove senjske uskočke i plemićke obitelji koji danas živi s obitelji u Parizu, a njegova sestra Emilija, udana Kosanović živi s obitelji u Beogradu.

Zaključak

Konjikovići su tijekom 17. i 18. st. kao pripadnici hrvatskog vojnog plemstva obilježili jedno povijesno razdoblje u Hrvatsko-slavonskoj vojnoj krajini i gradu Senju te su svojim junaštvom i odlučnošću postali istaknuti krajiški časnici u obrani stoljetnih hrvatskih prostora od Osmanlija.

Izvori

Kontionsbuch Theresianum, Wien, 1909., 281.

Österreich-ungarisches Hof-und Staatsbuch, Wien, 1916.

GMS (Gradski nuzej Senj), Zbirka Arhivalija, inv. broj 39.-45.

Literatura

Mile BOGOVIĆ, *Povijest visokoškolske izobrazbe u biskupijama senjskoj i modruškoj ili krbavskoj do 1940. godine*, Sakralna baština, Senj, 1999.

Ivan BOJNIČIĆ, *Der Adel von Kroatien und Slavonien*, Nürnberg, 1899.

HRVATSKI KULTURNI SPOMENICI, I. SENJ (bilješka broj 84. Pavla Tijana) JAZU, Zagreb, 1940, 71.

Radoslav LOPAŠIĆ, *Spomenici Hrvatske krajine*, knjiga I, Zagreb, 1889.

Enver LJUBOVIĆ, *Gradski i plemićki grbovi Senja*, vlastita naklada, Senj, 1998.

Enver LJUBOVIĆ, *Grbovi plemstva Gacke i Like*, IK Adamić, Rijeka, 2001.

¹³ Kantionsbuch Thresianum, Wien, 1909, 281.

- Enver LJUBOVIĆ, *Grbovi plemstva Like, Gacke i Krbave*, Megrad d.o.o., Zagreb, 2003.
- Enver LJUBOVIĆ, *Grbovnik Gacke, Krbave, Like, Senja i Vinodola*, Senjsko književno ognjište, Senj, 2007.
- Mile MAGDIĆ, *Topografija i povijest grada Senja*, Senj, 1877.
- Mile MAGDIĆ, Popis patricijskih i građanski porodica senjskih od godine 1758, *Starine*, 17, JAZU, Zagreb, 1885, 50.
- Mile MAGDIĆ, Prilozi za povijest starih plemićkih obitelji senjskih, *Starine*, 12, JAZU, Zagreb, 1880, 220.
- Stjepan PAVIČIĆ, Seobe i naselja u Lici, *Zbornik za narodni život i običaje*, JAZU, 1962.
- Pavle TIJAN, *Vodič po Senju i okolici*, Društvo Senjana, Zagreb, 1931.

SENJ'S USKOK AND NOBLE FAMILY OF KONJIKOVIĆ-COGNICOVICH

Summary

In this article the author describes a Senj Uskok and noble family which gave the town of Senj several experienced officers, judges and dignitaries. They participated in the public and political life of the town of Senj and gained a reputation as one of the most aristocratic families of the Habsburg countries.

In linguistic terms their surname derives from *konjik* (horseman) i.e. a rider in the border army, and in historical documents their surname can be found in the forms of Konjiković, Kognicovic and Cognicovich.

Austrian King Leopold I granted them nobility and a coat of arms on 6th January 1682 in Vienna with respect to the canon of Senj's chapter Stjepan Konjiković and his brother Juraj and nephew Ivan.

In the lists of the permanent military garrison of the Nehaj fortress of 1698 are mentioned the names of Mihael (Miko) and Andrija (Jandre) Konjiković. In 1720 Mihael (Miko) was added to the list of Senj's patricians and in 1742 Juraj Konjiković, a prominent Senj citizen, was also added to the town's nobility.

In 1772 Franjo Vinko von Konjiković, a Croatian and Hungarian noble, Senj patriarch and captain in the Austrian army, received papal nobility from Pope Clement XIV.

Today the last male descendant of this family is Đorđe Konjiković, who lives in Paris, leads a pedigree of the reputable Senj merchant Antun von Konjiković who was born in 1809 and who died in Senj in 1852. He also had a son Ivan who finished law school in Vienna and who was a judge and court president in Gospić.

Keywords: noble family, Konjiković-Cognicovich, coats of arms